EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2016 04 11
COM(2016) 214 final

2012/0011 (COD)

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI

pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 6 dalį

dėl

Tarybos pozicijos dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB, priėmimo

2012/0011 (COD)

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI

pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 6 dalį

dėl

Tarybos pozicijos dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB, priėmimo

1. PAGRINDINIAI FAKTAI

Pasiūlymo perdavimo Europos Parlamentui ir Tarybai data (dokumentas COM(2012) 11 *final* – 2012/11 COD):	2012 m. sausio 25 d.
Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonės data: SOC/455 EESC-2012-1303	2012 m. gegužės 23 d.
Per pirmąjį svarstymą priimtos Europos Parlamento pozicijos data:	2014 m. kovo 12 d.
Pakeisto pasiūlymo perdavimo data:	netaikytina.
Tarybos pozicijos priėmimo data:	2016 m. balandžio 8 d.

2. KOMISIJOS PASIŪLYMO TIKSLAS

Direktyva 95/46/EB[1], pagrindinis asmens duomenų apsaugos Europoje teisės aktas, buvo labai svarbi duomenų apsaugos istorijoje. Jos tikslai – sukurti gerai veikiančią bendrąją rinką ir veiksmingai apsaugoti pagrindines fizinių asmenų teises ir laisves – tebėra aktualūs. Tačiau ji priimta prieš 21 metus, pačioje interneto amžiaus pradžioje. Pakitusioje ir sudėtingoje šių laikų skaitmeninėje aplinkoje esamos taisyklės yra nepakankamai suderintos ir nepakankamai veiksmingos užtikrinant teisę į asmens duomenų apsaugą.

Atsižvelgdama į tai, 2012 m. sausio 25 d. Komisija pateikė pasiūlymą dėl reglamento, kuris pakeistų Direktyvą 95/46/EB ir kuriuo nustatoma bendra ES duomenų apsaugos tvarka. Reglamento pasiūlyme, atsižvelgiant į skaitmeninio amžiaus aplinkybes, atnaujinti 1995 m. direktyvos principai ir suderintos Europos duomenų apsaugos teisės nuostatos. Norint atkurti žmonių pasitikėjimą jų asmens duomenų naudojimo srityje, reikia griežtų duomenų apsaugos taisyklių.

Reglamento pasiūlyme daugiausia dėmesio skiriama: fizinių asmenų teisių ir ES vidaus rinkos stiprinimui, griežtesniam taisyklių vykdymo užtikrinimui, tarptautinio asmens duomenų perdavimo procesų supaprastinimui ir pasaulinių duomenų apsaugos standartų nustatymui.

[1] Direktyva 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, OL L 281, 1995 11 23, p. 31.

Pakeitimai leis žmonėms geriau kontroliuoti savo asmens duomenis ir lengviau gauti prieigą prie jų. Jų tikslas – užtikrinti žmonių asmeninės informacijos apsaugą, nesvarbu, kur ji laikoma. Štai naujos tvarkos elementai, kuriais siekiama šio tikslo:

- lengvesnė prieiga prie savo asmens duomenų – asmenys gaus daugiau aiškiai ir suprantamai pateiktos informacijos apie tai, kaip tvarkomi jų duomenys;
- teisė būti pamirštam – jei asmuo nebenori, kad jo duomenys būtų tvarkomi (ir jei nėra teisinio pagrindo jų saugoti), tie duomenys bus ištrinami;
- teisė sužinoti, jei jų duomenimis buvo neteisėtai pasinaudota – apie duomenų saugumo pažeidimus, keliančius asmenims riziką, įmonės privalo pranešti priežiūros institucijai, o apie visus ypač pavojingus pažeidimus kuo greičiau pranešti duomenų subjektui, kad jis galėtų imtis reikiamų priemonių;
- Teisė į duomenų perkeliamumą – asmenys turės daugiau galimybių perkelti savo duomenis iš vieno paslaugų teikėjo pas kitą.

Siūlomas reglamentas taip pat leis geriau išnaudoti visas Europos skaitmeninės bendrosios rinkos galimybes:

- „vienas žemynas – vienas teisės aktas“ – visoje Europoje bus taikomas vienas bendras duomenų apsaugos teisės aktas, pakeisiantis dabar taikomus nesuderintus 28 šalių įstatymus;
- vieno langelio principas. Taikant vieno langelio principą įmonėms, joms reikės bendrauti tik su viena, o ne 28 priežiūros institucijomis, todėl bus lengviau ir pigiau plėtoti verslą ES;
- vienodos sąlygos – dabar Europos įmonės turi laikytis griežtesnių standartų nei įmonės, įsisteigusios ne ES, bet turinčioms verslą mūsų bendrojoje rinkoje. Įgyvendinus šią reformą ne Europoje įsisteigusios įmonės, siūlydamos prekes ar paslaugas ES rinkoje, turės taikyti tas pačias taisykles;
- technologinis neutralumas – šiame reglamente nustatomos taisyklės leis toliau plėtoti inovacijas.

Galiausiai siūlomame reglamente numatyta, kad ES taisyklių nesilaikančioms įmonėms priežiūros institucijos galės skirti baudas, siekiančias iki 2 proc. jų bendros metinės apyvartos.

3. PASTABOS DĖL TARYBOS POZICIJOS

Tarybos pozicijoje atsižvelgta į 2015 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos neoficialiuose trišaliuose dialoguose pasiektą politinį susitarimą, kurį 2016 m. balandžio 8 d. patvirtino ir Taryba.

Komisija pritaria šiam susitarimui, nes jis atitinka Komisijos pasiūlymo tikslus.

Susitarimu nepakeista Komisijos pasiūlyto teisės akto rūšis – tai bus reglamentas, o ne direktyva, kurią dar reikėtų perkelti į 28 nacionalines teisines sistemas. Tai, be kita ko, užtikrins reikiamą suderinimo lygį ir paliks valstybėms narėms pakankamai laisvės nustatant konkrečias viešajame sektoriuje taikytinas duomenų apsaugos taisykles.

Tarybos pozicijoje pritarta Komisijos požiūriui dėl reglamento taikymo teritorijos – jis bus taikomas ir trečiojoje šalyje esantiems duomenų valdytojams arba tvarkytojams, jei prekės arba paslaugos siūlomos Sąjungoje arba stebimas jos duomenų subjektų elgesys.

Kadangi susitarime laikomasi Komisijos pasiūlyto požiūrio, jis leis sustiprinti duomenų tvarkymo principus (pvz., duomenų kiekio mažinimo) ir duomenų subjektų teises, nes bus įtvirtinta teisė būti pamirštam bei teisė į duomenų perkeliamumą, be to, bus toliau plėtojamos jau esamos teisės, pavyzdžiui, teisė į informaciją ar teisę susipažinti su duomenimis.

Susitarime taip pat išlaikytas ir toliau plėtojamas Komisijos pasiūlyme pateiktas rizikos valdymo metodas, pagal kurį duomenų valdytojai ir, tam tikrais atvejais, tvarkytojai, privalo atsižvelgti į veiklos pobūdį, aprėptį, aplinkybes bei tikslus ir į įvairaus lygio ir pavojingumo riziką, kurią duomenų subjektui kelia toks duomenų tvarkymas. Be to, susitarimas dėl vieno langelio mechanizmo yra teisiškai ir instituciškai tinkamas ir sukuria didelę pridėtinę vertę įmonėms ir duomenų subjektams. Šis mechanizmas bus grindžiamas principu, kad sprendimą priima tinkamiausia institucija, ir bus taikomas tik aiškų tarpvalstybinį aspektą turinčiais atvejais. Taryboje pasiektu susitarimu patvirtintas pagrindinė supaprastinimo idėja, t. y. priimti visoje ES galiojantį bendrą sprendimą ir nustatyti, kad įmonės ir asmenys turėtų bendrauti tik su viena įstaiga.

Taip pat susitarime išsamiau paaiškinamos ir sukonkretinamos tarptautinio duomenų perdavimo taisyklės, pavyzdžiui, kriterijai, į kuriuos reikia atsižvelgti vertinant apsaugos lygį trečiojoje šalyje, ar priemonės, leidžiančios pritaikyti tinkamą apsaugą tarptautinių perdavimų atvejais.

Tarybos pozicija suteikia priežiūros institucijoms įgaliojimus taikyti finansines sankcijas už reglamento pažeidimus iki 2–4 proc. įmonės metinės bendros apyvartos.

Galiausiai, Tarybos pozicijoje, skirtingai nuo Komisijos pasiūlymo, neminima, kad Reglamentu yra plėtojamas Šengeno *acquis*. Tačiau Komisija mano, kad tai paminėti būtina.

4. IŠVADA

Komisija pritaria tarpinstitucinių derybų rezultatams ir todėl gali priimti per pirmąjį svarstymą išreikštą Tarybos poziciją.

5. KOMISIJOS PAREIŠKIMAS. REGLAMENTO SVARBA ŠENGENO SISTEMAI

„Komisija apgailestauja, kad jos pradinis pasiūlymas buvo pakeistas išbraukiant 136, 137 ir 138 konstatuojamąsias dalis dėl Šengeno *acquis*. Komisija mano, kad keturioms valstybėms, dalyvaujančioms įgyvendinant, taikant ir plėtojant šį *acquis*, visų pirma vizų, sienų kontrolės ir grąžinimo srityse, Bendruoju apsaugos reglamentu yra plėtojamas Šengeno *acquis*.“